

vergadering **C31**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs

van 14 oktober 2021

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de KOALA-taalscreening – 147 (2021-2022)	3
VRAAG OM UITLEG van Hannelore Goeman aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het opt-insysteem in het kader van het levensbeschouwelijk onderwijs voor kleuters – 155 (2021-2022)	7
VRAAG OM UITLEG van Roosmarijn Beckers aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de deelname van scholen aan de actie Wake Up for Climate! – 179 (2021-2022)	11
VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het ventilatiekader 2.0 – 199 (2021-2022)	16
VRAAG OM UITLEG van Chris Janssens aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het gebruik van handboeken van het Turkse regime in het islamonderricht van het Vlaamse leerplichtonderwijs – 203 (2021-2022)	21

VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de KOALA-taalscreening – 147 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Vanaf dit schooljaar wordt bij alle kleuters in de derde kleuterklas een taalscreening afgenomen, de zogenaamde KOALA-test. De school kan deze screening afnemen tussen 10 oktober en 30 november. Op basis van de resultaten van deze screening zullen leerlingen die het Nederlands onvoldoende beheersen, vanaf dit schooljaar ook een taalintegratietraject moeten volgen.

Ondertussen werden heel wat vormingsmomenten aangeboden voor kleuteronderwijzers of zorgcoördinatoren die de screening zullen afnemen. Binnenkort zullen de eerste screenings dus van start gaan. We zijn al de veertiende. Ik vermoed dat er al een aantal zijn gebeurd. We hebben dat ook in de media kunnen zien.

Maar enkele dagen voor de start van de screeningsperiode meldde men dat het niet mogelijk is om de test digitaal af te nemen. Er was vooraf nochtans gemeld dat men de KOALA-test ook met tablets kon afnemen.

Minister, ontving u eerder al signalen over bepaalde hindernissen om de screenings op te starten of juist te interpreteren? Zo ja, welke signalen en wat is uw reactie hierop?

Waarom kan de screening niet digitaal met tablets gebeuren? Wordt dit nog mogelijk gemaakt in de loop van deze screeningsperiode?

Overweegt u om dit huidige schooljaar als een overgangsjaar te zien als gevolg van de sputterende start van de screeningsperiode?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik was maandag, op het moment van de eerste taalscreening, tijdens de afname van de eerste KOALA-test, aanwezig in de gemeentelijke kleuterschool in Asse. Ik stelde vast dat zowel leerlingen als leerkrachten echt enthousiast reageerden op dit concept. Meer nog dan elders misschien komt dit bij ons in de Vlaamse Rand – maar ik denk ook in heel wat centrumsteden – tegemoet aan een zeer grote bestaande nood.

Zoals bij elke nieuwe beleidsmaatregel, bij de introductie ervan, heb je wel wat vragen en bedenkingen, signalen, bezorgdheden omtrent onder andere de regelgeving en technische aspecten, bijvoorbeeld met betrekking tot 'Mijn Onderwijs', waarop de toets staat. Soms zijn er ook vragen en bedenkingen over de inhoud en de afnamemodaliteiten van de KOALA-test. We hebben geprobeerd om al deze vragen en bedenkingen maximaal te beantwoorden via diverse kanalen, omdat ik wil dat scholen de komende weken tijdens de eigenlijke afname maar ook erna maximaal ondersteund worden.

In de schoot van het Centrum voor Taal en Onderwijs zorgen we voor een KOALA-helpdesk. In de periode van 11 oktober tot en met 16 december is die telefonisch van maandag tot en met donderdag in de voormiddag bereikbaar. Er is rechtstreeks contact. Men kan digitaal maar ook telefonisch vragen stellen aan die helpdesk.

Wat de afname op tablets betreft, moet ik niet flauw doen. Ik betreur dat dit schooljaar nog niet mogelijk is. Het is niet alsof we ter zake iets hadden beloofd of aangekondigd met grote stelligheid en het dan enkele dagen vooraf hebben afgeblazen.

Allicht heeft het feit dat er bij de kalibratie wel een aantal vragen digitaal zijn afgenomen – die gebeurde het afgelopen schooljaar bij bijna tweeduizend kleuters –, alsook de oplevering van een instructiebundel voor een toekomstige digitale afname, de verwachting gecreëerd dat digitale afname voor de eigenlijke toets ook dit jaar al mogelijk zou zijn. Ik heb dat altijd als streefdoel vooropgesteld, maar u weet wat er tussen droom en daad soms in de weg staat. Daarom moeten we vaststellen dat dit voor deze editie nog niet is gelukt. Voor de volgende editie zal het zeker lukken.

Een van de hiccups op dat vlak was een juridisch issue. Dat is ambetant. Dat komt voort uit de keuze om de bestanden aan meerdere softwareontwikkelaars en educatieve uitgeverijen te bezorgen, om ervoor te zorgen dat het compatibel zou zijn met al hetgeen dat momenteel gebruikt wordt, zodoende dat we ook de planlast zouden kunnen verminderen. De resultaten kunnen dan ook onmiddellijk worden opgenomen in de kleutervolgsystemen, en de dossiers van de kleuters zelf. Dat was de idee. Maar daar zit dus een juridisch issue. De KU Leuven, waaronder het Centrum voor Taal en Onderwijs (CTO) ressorteert, is eigenaar van de KOALA-test, maar de overheid heeft het gebruiksrecht. Willen wij die bestanden doorgeven aan softwareontwikkelaars en aan educatieve uitgeverijen om die digitale afname en verwerking van de resultaten in hun bestaande pakketten te realiseren, dan moeten wij een aantal juridische garanties verankeren. De toets mag niet veranderd worden. Die mag wel omgezet worden in digitale vorm, maar men mag die niet bewerken, gelet ook op zowel het eigenaarsrecht als het gebruiksrecht. Anders is het trouwens ook geen gestandaardiseerde afname meer. De toets mag ook niet doorgegeven worden aan anderen dan aan erkende scholen. Want een toets die begint te circuleren onder het grote publiek, dat is ook absoluut niet de bedoeling.

Die juridische issues worden momenteel afgerond, maar dat is dus niet tijdig kunnen geschieden. Maar goed, dat tempert het enthousiasme niet. Wat wel ambetant is, is dat men aan de slag moet met papier en dat men in sommige gevallen wel wat kosten heeft voor kopieën. Maar alles welbeschouwd, het gaat hier over kleuteronderwijs. Als ik even de rekening mag maken: in 2020 71 miljoen euro extra per jaar aan werkingsmiddelen. Er komt extra kinderverzorging, 23 miljoen euro extra op jaarbasis op kruissnelheid. En dan is er ook nog eens 12 miljoen euro, maar dat is wel in punten, ook voorzien voor het kleuteronderwijs, net in het kader van taalintegratietrajecten. Dat is niet volledig voor het kleuteronderwijs zelf, maar ook voor ontwikkeling. Ik beseft dat die kopieën een kleine meerkost zijn, maar in de totaliteit der dingen en van de extra middelen die worden bezorgd aan de kleuterscholen, is dat misschien iets relatiefs.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Dank u wel voor uw antwoord, minister. U weet uit een ander advies over toetsen dat gedragenheid zeer belangrijk is. Vandaar dat ik de vraag stelde, omdat een toch niet klein aantal mensen mij daarover aangesproken hebben.

Ik wil toch een aantal zaken meegeven, minister. U geeft een zeer valabele uitleg waarom het niet gelukt is, maar er zijn ook wel wat vragen over het voldoende tijd en voldoende omkadering hebben om de test af te nemen. Er is het feit dat het niet kan op de iPad en dat het nu op papier moet. Heeft dat ook effect op de verwerking van de data? U gaf aan dat een digitale versie ook voor minder planlast zorgt. Zit er achter het verwerken van de data ook nog een instrument?

U haalde zelf de werkingsmiddelen aan. Blijkbaar komt het toch op 26 kleurenkopieën per kleuter. Voor een aantal scholen is dat toch wel een grote hap uit hun rekening, al was het maar omdat ze zelf ook zeer bewust omgaan met het nemen van kopieën. Voor hen was dat wel een beetje een bittere pil.

U haalt aan dat er heel wat extra middelen naar het kleuteronderwijs zijn gegaan. Dat was al afgesproken in de vorige legislatuur. Het was een cao die toen werd afgesloten. Ik denk dat alle middelen die we spenderen aan de jongsten, ook maximaal renderen. We moeten er dus alles aan doen om dat basisonderwijs, en zeker ook het kleuteronderwijs, voldoende te blijven ondersteunen.

Minister, ik las over de screening ook dat het niet de bedoeling is om leerwinst te meten. Het wordt ook afgeraden om die twee keer af te nemen. Dat was ook al iets dat de ronde deed: je kunt hem twee keer afnemen, dan weet je wat de leerwinst is. Dat is niet de bedoeling. Het is de bedoeling om een momentopname te maken.

Maar ik hoop dat er ook voldoende aandacht gaat naar hoe we taalrijke omgevingen en schoolomgevingen kunnen creëren. Het is de bedoeling om taalintegratietrajecten op individueel niveau te organiseren. Minister, wat zult u ondernemen om scholen een nog taalrijkere omgeving te laten aanbieden?

De voorzitter: Mevrouw Tavernier heeft het woord.

Annabel Tavernier (N-VA): De verplichte taalscreening is sinds maandag officieel een feit. Dat is toch wel een belangrijk historisch moment. Onze fractie en ikzelf als Vlaamse Brusselaar zijn dan ook enorm tevreden.

Zoals vaak in de commissie gezegd, is taalachterstand een belangrijke indicator en voorbode voor leerachterstand. Omdat een kwart van de kleuters in Vlaanderen thuis de schooltaal niet spreekt, is dat toch wel een groot probleem. In Brussel is het probleem – jammer genoeg – nog groter. Niet alleen in de Vlaamse Rand is de nood hoog, maar zeker ook in de Vlaamse scholen in Brussel. 76 procent – dat is driekwart van de kleuters – spreekt thuis geen Nederlands. Een goede kennis van het Nederlands als onderwijstaal – minister, u hebt het zelf een aantal keren gezegd – is het fundament waarop alle andere leervormen zijn gestoeld. Daarom is het van cruciaal belang om die taalachterstand zo vroeg mogelijk in kaart te brengen en die ook aan te pakken, om ervoor te zorgen dat elke leerling, ongeacht zijn sociale achtergrond, met gelijke kansen en voldoende bagage het eerste leerjaar kan aanvatten. Kortom, de verplichte taalscreening is een heel emancipatorische maatregel.

Ik wil even terugkomen op de bezorgdheid over het al dan niet digitaal afnemen van die test. Ik zou de bezorgdheid ietwat willen wegnemen. Persoonlijk vind ik dat we voorzichtig moeten zijn met het aanbieden van de test op tablet. Het is belangrijk dat kinderen niet doorhebben dat ze worden getest om hun geen onnodige stress te geven en dichtklappen te vermijden. Het gaat om kleuters en niet om een toegangsexamen voor arts of tandarts. De afname van de test gebeurt bij voorkeur in normale omstandigheden en door de juf zelf of door een zorgcoördinator. Het is de bedoeling dat de kinderen deze toets spelenderwijs en op hun gemak kunnen afleggen. We moeten dus vermijden dat het aanvoelt als een testmoment. Het gebruik van een tablet om een toets af te nemen, zou misschien net dat effect teweeg kunnen brengen. Ook is het zo dat we er niet van uit mogen en kunnen gaan dat elk 5-jarig kind weet hoe het met een tablet moet omgaan. Een 5-jarig kind uit een kansarm milieu, dat bij de screening voor de eerste keer met een tablet wordt geconfronteerd, zal mogelijk slechte resultaten krijgen. Er zijn dus wel een aantal bekommernissen.

Collega's, het feit dat het digitaal afnemen van een test nog niet beschikbaar is, lijkt me niet onoverkomelijk. We kunnen dan ook niet spreken van een sputterende start. Nogmaals, het gaat om kleuters, en we moeten er vooral voor zorgen dat we de test in de best mogelijke omstandigheden kunnen afnemen, in een normale klassituatie, om geen verkeerde of verdraaide resultaten te krijgen. Ik denk dat het aan de juf zelf is om te bepalen of om in te schatten of de test al dan niet digitaal dient te worden afgenomen.

Laten we dus niet digitaliseren om te digitaliseren. Laten we het kind vooropstellen. Nogmaals, het zou niet mogen zijn dat de afnamevorm een impact heeft op het resultaat van de toets. De N-VA-fractie wil dit vermijden.

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Voorzitter, het Vlaams Belang is ook heel tevreden dat die test er is gekomen op het afgesproken moment. Mijn kleinzonen zullen die ook moeten ondergaan of hebben die intussen al ondergaan. Ik ben benieuwd om te horen hoe het is gelopen.

Het is uiteraard te vroeg om conclusies te trekken; dat zal na 30 november wel gebeuren. Kunt u ons informeren over het verdere verloop? Wanneer moeten die kleuterleidsters, samen met de klassenraad, zich daarover beraden? Wanneer starten de trajecten om de kinderen die niet slagen in de test, bij te werken?

Minister, is daar dan ook een periode van anderhalve maand aan verbonden of gaat het om de hele periode na de kerstvakantie? Kunt u daar iets meer over vertellen?

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Mevrouw Tavernier, we hebben altijd gesteld dat we ons in de KOALA-taaltesten kunnen vinden, op voorwaarde dat de methodiek goed is uitgewerkt. Ik sluit me aan bij uw bezorgdheden. We zijn voorstanders van de verplichte vervolgttrajecten, op voorwaarde dat het geen aparte taalbadklassen zijn. Die discussie zullen we echter niet opnieuw openen.

Minister, ik heb altijd gesteld dat we het idee dat kleuters moeten blijven zitten, een brug te ver vinden. Het moet duidelijk zijn dat een goede beheersing van het Nederlands een cruciale voorwaarde is voor de rest van de schoolcarrière. Daarover zijn we het allemaal eens. Het enige waarmee we voorzichtig moeten zijn, is de communicatie over de resultaten, en dan specifiek het woord 'taalachterstand'. Dat klinkt nogal stigmatiserend, want het geeft letterlijk aan dat iemand achter is. Dat zal wel zo zijn met betrekking tot het Nederlands, maar vaak gaat het om kinderen die andere talen wel goed spreken. Aangezien we met 5-jarigen werken, vind ik dat een aandachtspunt. Is er al nagedacht over de manier waarop hierover met de ouders en de kinderen wordt gecommuniceerd? Zouden we niet beter een andere term gebruiken, zoals taaluitdagingen of zo? Het woord 'taalachterstand' heeft immers een bijzonder pejoratieve bijklank.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: De KOALA-test is iets aribaars en het is ook in de praktijk ook een leuke test. Er is geen enkel kind dat zich geëxamineerd voelde. Iedereen stond te popelen om te mogen meespelen, want dat is het wel. Er zijn veel doetestjes en het is natuurlijk afhankelijk van wie de test afneemt, maar ik heb er alle vertrouwen in.

Wat het verschil tussen digitale testen en testen op papier betreft, wijs ik erop dat we dit digitaal aanbieden, maar we weten dat veel mensen het gewoon printen en vervolgens op papier aan de slag gaan. Daar kunnen we donder op zeggen. Dit staat los van de beschouwing dat dit net vanwege het taalgebruik de drempel voor sommige kinderen kan verhogen. Op dat leeftijdsniveau is dat in veel gezinnen nog niet geïntroduceerd.

De verwerking van de data gebeurt onmiddellijk, ook in het geval papier is gebruikt. Het enige voordeel van de digitale afname is dat iemand de totaalsom niet zelf moet maken. Op papier moet dat wel, maar dat is zowat het verschil. Ik heb vastgesteld dat elke toets onmiddellijk wordt gequoteerd.

De periode loopt tot en met 30 november 2021. We zullen de scholen een inspiratiegids bezorgen. De vraag is hoe ze de resultaten moeten interpreteren en hoe ze daarmee aan de slag moeten gaan. We hebben een heel brede waaier aan taalintegratietrajecten en taalverrijkmogelijkheden. Gezien het overzicht van de kennis van het Nederlands in de klas, kan dit evengoed op klassikaal niveau worden gehouden indien de afwijkingen ten opzichte van het gemiddelde niet al te groot zijn. Indien wordt vastgesteld dat alle kinderen een probleem hebben en dat enkel diegenen die al mee zijn, de uitzondering vormen, kan dat ook. We hebben daarvoor die inspiratiegids ontwikkeld.

De manier waarop we met de ouders communiceren, is belangrijk. We delen de resultaten vanzelfsprekend met de ouders, maar dan wel tijdens een mondeling contact. De evaluatie wordt tijdens een oudercontact meegedeeld, en daar wordt dan onmiddellijk de nodige duiding bij gegeven.

Tot slot, inpikkend op wat werd gezegd, dat 76 procent van de Brusselse kinderen in het Nederlandstalig onderwijs thuis geen Nederlands gebruikt: daar geldt de ouderlijke verantwoordelijkheid. Ik hoop dat wat we nu aanbieden en uitrollen, en dat wel een centje kost, voor ouders geen excuus vormt om voor kinderen die naar een Nederlandstalige school gaan, de poort naar het Nederlands en de Vlaamse Gemeenschap na halfvier dicht te slaan. Buiten de school, buiten het klasverband, moeten de kinderen ook in contact komen met het Nederlands. Wie het goed voorheeft met de toekomst van zijn kind, en dat hebben we toch allemaal, dan doe je dat toch? In de PISA-resultaten (Programme for International Student Assessment) zien we dat kinderen met een migratieachtergrond gemiddeld slechter scoren op de toetsen dan kinderen zonder migratieachtergrond. Dat geldt voor heel de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO). Maar die kloof wordt voor de helft gedicht voor kinderen met een migratieachtergrond die thuis Nederlands spreken en in contact komen met het Nederlands. Dan weet je wel wat je moet doen als ouder.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoorden. Digitalisering mag geen issue zijn, collega, maar het gaat hier over de extra planlast. Het beeld dat er in de kleuterklas geen digitale middelen binnenkomen, klopt helemaal niet meer, integendeel. Er zijn al heel veel stappen vooruitgezet. Dat wil ik benadrukken.

Mevrouw Goeman, u had het over taalachterstand. Ik heb het speciaal niet aangekaart. Ik had de vraag gesteld aan de minister – maar hij is er niet op ingegaan – hoe hij net vanuit de bezorgdheid om taal ook taalrijke omgevingen kon gaan creëren en stimuleren in een schoolomgeving. Dat is volgens mij de bedoeling, niet alleen naar het individu, die kleine kleuter die wat extra uitdaging nodig heeft, maar naar alle kleuters. Hoe kunt u dat nog verder stimuleren, minister? Dat is misschien een debat voor een volgende keer.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Hannelore Goeman aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het opt-insysteem in het kader van het levensbeschouwelijk onderwijs voor kleuters – 155 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Bij de start van het schooljaar moeten de leerlingen van het officiële leerplichtonderwijs kiezen welke levensbeschouwing ze willen volgen op school. Artikel 24 van de Grondwet bepaalt immers dat alle leerplichtige leerlingen recht hebben op morele of religieuze opvoeding ten laste van de gemeenschap. Scholen ingericht door openbare besturen, moeten tot het einde van de leerplicht de keuze aanbieden tussen een van de erkende godsdiensten of zedenleer.

Sinds de verlaging van de leerplicht in september 2020 hebben ook kleuters uit de derde kleuterklas recht op dit levensbeschouwelijk onderwijs. Anders dan in de rest van het officieel leerplichtonderwijs wordt hier gewerkt met een systeem van opt-in: kleuters – in de praktijk natuurlijk hun ouders – moeten expliciet aangeven dat ze willen aansluiten bij de lessen levensbeschouwing.

Ik ben natuurlijk bijzonder benieuwd hoeveel kleuters of ouders daar intussen op hebben ingetekend. Ik heb daar een aantal schriftelijke vragen over gesteld, maar het antwoord luidde telkens dat die cijfers niet werden bijgehouden, dat dat om verschillende redenen – zoals planlast – te moeilijk was. Op een schriftelijke vraag van september 2020 van collega De Gucht sprak u over een bevraging in de loop van oktober 2020 op schoolniveau naar het opt-insysteem in de derde kleuterklas. Toen ik daarop terugkwam in een andere schriftelijke vraag, antwoordde u dat die bevraging intussen niet meer aan de orde was. We hebben dus geen cijfers.

Minister, u gaf aan dat u “signalen ontving via onder andere het periodiek overleg van de onderwijsadministratie en de onderwijsinspectie met de inspecteurs-adviseurs levensbeschouwelijke vakken die erop wezen dat de nieuwe regelgeving zijn weg had gevonden binnen het onderwijsveld”. Daarop concludeerde u dat uit planlastoverwegingen een bevraging onnodig was en dat u eventuele signalen verder zou opvolgen via het periodiek overleg met de inspecteurs-adviseurs levensbeschouwelijke vakken.

Minister, waarom kiest u er eigenlijk voor om geen cijfers bij te houden over het aantal kleuters dat levensbeschouwelijk onderwijs volgt? Dat lijken mij bijzonder relevante cijfers. Op welke manier gaat u het opt-insysteem de komende jaren evalueren, zeker nu ervoor gekozen is om geen bevraging te organiseren? Welke bevindingen en conclusies kwamen naar voren uit het overleg met de inspecteurs-adviseurs levensbeschouwelijke vakken over het opt-in- en opt-outsysteem?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Het klopt dat wij aanvankelijk hadden voorzien om een bevraging te organiseren over de invulling van het levensbeschouwelijk onderricht in het kleuteronderwijs. Die intentie was mee ingegeven door het feit dat sommigen op voorhand vreesden voor problemen met deze nieuwe manier van invullen van het levensbeschouwelijk onderricht, dus de opt-in.

Bij het begin van het schooljaar 2020-2021 bleek uit het overleg met de levensbeschouwelijke instanties dat de implementatie vlot verliep. De problemen die er waren, waren vooral het gevolg van een nog niet voldoende doorgedrongen zijn van wat het opt-insysteem juist inhield. Sommige scholen dachten immers nog dat alle 5-jarigen levensbeschouwing moesten volgen en hadden dit zo aan de ouders gecommuniceerd, met als gevolg dat alle ouders in die scholen uiteraard een keuze maakten. Dat zorgde voor organisatorische problemen, want al die kleuters zouden bij het lager onderwijs aansluiten. Eenmaal dit door de levensbeschouwelijke instanties rechtgezet werd bij de betrokken scholen, die op hun beurt de ouders correct informeerden, verdwenen de aanvankelijke problemen.

Om die reden heb ik besloten dat ik vooralsnog geen bevraging van alle scholen ga doen. Ik wil ook geen planlast creëren als die niet nodig is. ‘If it ain’t broke, don’t fix it.’

Uit het overleg met de levensbeschouwelijke instanties vorig schooljaar kwam als conclusie rond dit thema vooral naar voren dat het vooral van belang is om goed te communiceren om misverstanden zoals bij het begin van het schooljaar 2020-2021 te vermijden. Er is ook afgesproken om de opt-in bij de start van dit schooljaar opnieuw op het overleg met de levensbeschouwelijke instanties te agenderen, om de maatregel opnieuw te monitoren, op basis van signalen die men daar opvangt. Dat overleg heeft toevallig gisteren plaatsgevonden. Ik kan u meegeven dat men vanuit de levensbeschouwelijke instanties zegt dat er geen problemen worden gesignaleerd. De communicatieproblemen die er vorig jaar nog waren en de verwarring bij sommige ouders blijken er dit jaar niet meer te zijn geweest. Eind goed al goed.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Dank u wel voor uw antwoord, minister. Ik heb natuurlijk niet gehoord waarom u er niet voor kiest om de cijfers bij te houden. Het lijkt me bijzonder relevant om dat systeem te kunnen evalueren om te weten hoeveel kleuters van die keuze gebruikmaken, want dat is het vandaag. Dat kan perfect, want de scholen moeten doorgeven hoeveel kinderen zich aanmelden voor de verschillende vakken levensbeschouwing in het eerste leerjaar. We weten ook hoeveel kinderen er in het eerste leerjaar zitten. Als men die twee naast elkaar legt, weet men hoeveel kleuters in de derde kleuterklas zich hebben aangemeld.

Ik heb ondertussen natuurlijk zelf mijn oor wat te luisteren gelegd. U zegt dat het systeem zijn weg heeft gevonden binnen het onderwijsveld. Ik vraag me af wat dat dan betekent, want ik hoor vooral dat er weinig gebruik wordt gemaakt van die keuze. Het feit dat daar geen klachten over zijn of dat ouders zich daar geen vragen bij stellen, is wel veelzeggend. Misschien vinden ze het gewoon geen probleem dat kinderen dat vak levensbeschouwend onderwijs niet volgen. Dat is misschien een indicator van het feit dat veel ouders gewoon veel minder belang hechten aan het feit dat hun kinderen levensbeschouwelijke opvoeding volgen op school.

In die zin vinden wij heel dat systeem van de op-in bijzonder interessant en zijn wij aan het nadenken of het geen piste moet zijn om dat uit te breiden naar heel het openbare leerplichtonderwijs. Dat wil zeggen dat levensbeschouwing eigenlijk voor alle ouders en alle kinderen een keuze wordt, dus een keuzevak, wat ons betreft zelfs buiten het verplichte curriculum in het openbaar onderwijs. Dat betekent dus een keuze voor dat soort vakken, maar na de schooluren, bijvoorbeeld op een woensdag van 12 tot 14 uur, nog steeds gegeven door de erkende instanties en publiek gefinancierd, dus door de levensbeschouwelijke leerkrachten, met leerplannen enzovoort.

Want wij stellen natuurlijk vast dat ook de Raad van State zich positief heeft uitgesproken over dat opt-insysteem met kleuters en dat de grondwettelijke principes daar blijkbaar niet door worden geschonden. Wij leggen de piste op tafel om eens na te denken om dat opt-insysteem uit te breiden. Ik ben benieuwd naar de reactie van de minister daarop.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Minister, u zult het mij vergeven, maar allereerst zou ik willen verdergaan op wat mevrouw Goeman zegt, omdat dit een voorstel is dat ik enige jaren geleden al heb gedaan en waar ik grote voorstander van ben. Op een bepaald moment hebben we dan een cruciale stemming gehad in een bepaald assemblee aan de overkant. Het was dan wel iemand van uw partij, of die toch uw partij vertegenwoordigde, die ervoor gezorgd heeft dat we die piste niet verder konden bewandelen. Het was namelijk de heer Anciaux die plots een ander stemgedrag vertoonde, tot mijn grote ergernis op dat moment. Er zullen nog andere mensen zijn in deze assemblee die ook wel eens bepaalde ergernissen hebben gehad op dat vlak.

Minister, ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat we ergens een kans missen. Je hebt geen cijfers. Ik wil best wel meegaan in het feit dat we met de inrichters van de levensbeschouwelijke vakken in overleg gaan. Maar als ik kijk naar eerdere vragen die ik in het verleden heb gesteld – niet alleen aan u, maar ook aan uw voorganger – over de mensen van de levensbeschouwelijke inspectie van de verschillende levensbeschouwingen, dan kan ik alleen maar besluiten dat dit niet noodzakelijk een bus vol is. Het is heel moeilijk om daar een correct beeld van te hebben. Ik denk dat het dan beter is om toch die kwantitatieve gegevens te hebben om te weten waar we aan toe zijn. Ik ben er niet van overtuigd dat men vanuit die inspectie een juist beeld kan scheppen om de eenvoudige reden dat, zeker binnen bepaalde levensbeschouwingen, die inspectie heel beperkt is. Ik zal het zo omschrijven. Dat is eerder een verbloeming van de realiteit, die eigenlijk schrijnend is. Er is straks ook nog een andere vraag tijdens deze vergadering die daarmee verband houdt.

Ik vind persoonlijk dat het wel belangrijk is om te weten waar we aan toe zijn. Voorzitter, het is natuurlijk aan u om daar in de toekomst ook eens een ruime gedachtewisseling aan te wijden. Ik weet dat wanneer ik in deze commissie iets zeg over levensbeschouwingen, men daar regelmatig lacherig over doet omdat ik daar een vrij uitgesproken mening over heb. Maar de realiteit is dat we toch steeds meer geconfronteerd worden met het feit dat de manier waarop we daar vandaag mee omgaan, een achterhaald gegeven is. We moeten ernstig nadenken over hoe we daar in toekomst mee zullen omgaan.

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Kathleen Krekels (N-VA): Ik wil toch even tussenkomen omdat we naar mijn gevoel over twee aparte zaken bezig zijn. We hebben langs de ene kant de organisatie van de levensbeschouwing, en we zijn het er allemaal over eens dat dit niet evident is. Scholen moeten echt puzzelen met hun uurroosters om dat allemaal rond te krijgen omdat we zeven erkende godsdiensten hebben en die allemaal een plaats moeten hebben in het onderwijs. Ik ben het er helemaal mee eens dat dat vaak een moeilijke opdracht is.

We hebben een opt-insysteem in het leven geroepen om aan de grondwettelijke verplichting tegemoet te kunnen komen. De heer De Gucht verwijst er terecht naar dat we dat niet hebben kunnen veranderen. Die is er nog altijd. Eerder dan dat ik de vraag aan de minister stel, stel ik ze aan mijn collega's: waarom zijn voor jullie die cijfers over de opt-in zo relevant en belangrijk? We komen tegemoet aan de vraag om te voldoen aan de grondwettelijke verplichting. Scholen geven aan dat er wel altijd een aantal leerlingen is dat daarop inschrijft, maar dat het te beredderen is. Scholen organiseren dat.

En voor de berekening van uren levensbeschouwing of zo heeft dat eigenlijk ook geen gevolg, want die worden op een andere manier berekend, waardoor daar ook niets speelt. Mijn vraag is dus veeleer aan de collega's gericht, minister, waarom ze het zo belangrijk vinden. Mochten ze daar een antwoord op hebben, dan hoor ik het graag. Of als u daar een idee van hebt, hoor ik het uiteraard ook graag.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Het zal niet verbazen dat voor onze fractie de regeling voor het officiële onderwijs goed is zoals ze is: opt-in voor het derde kleuter en opt-out voor de rest. Wij zijn er in elk geval voorstander van dat de levensbeschouwelijke vakken te allen tijde ook tijdens de schooluren plaats blijven vinden. En als vanzelfsprekend gelden ook de hoogst mogelijke kwaliteitseisen voor het levensbeschouwelijk onderricht.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Het is geen punt van mijn geloof, maar de data bestaan al voor het lager en het secundair onderwijs. Daar wordt dat inderdaad wel geturfd. Ik weet anderzijds ook niet in welke mate die dan fundamenteel verschillen van keuzes die zouden worden gemaakt voor het kleuteronderwijs. Maar ik begrijp dat je daaruit wel wat argumenten zou kunnen putten, mocht je dat willen, om te zeggen: als je de vrije keuze laat, zijn er maar zoveel mensen die ervoor kiezen. Ik veronderstel dat dat de achterliggende reden is, om dan een antwoord te geven op een vraag die een partijgenoot van mij stelde.

Waarom opnieuw scholen bevragen of verplichten om zich te verantwoorden? Ik zal eens nagaan wat de kosten en de lasten zijn en of het ook mogelijk is om dat te bevragen via het lager onderwijs, waarbij we zouden vragen om een opsplitsing te doen van hoeveel kinderen in het lager onderwijs worden gevat via dat opt-insysteem. En dan moeten we de bevraging niet supplementair organiseren voor het kleuteronderwijs.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Dank u wel voor uw antwoord, minister.

Mijnheer De Gucht, ik deel uw ergernis uiteraard. Ik was er toen nog niet bij, maar het goede nieuws vandaag is dat de opt-in, zoals die vandaag is uitgewerkt voor kleuters in het leerplichtige onderwijs, bewijst dat je de grondwettelijke toets met dat systeem kunt doorstaan, zelfs zonder een grondwetswijziging. Dat is toch de piste waar wij op zitten. Je garandeert nog altijd het recht op levensbeschouwelijk onderwijs. En er wordt een keuze aangeboden, zoals vandaag ook in de Grondwet verankerd staat.

Er staat natuurlijk niet gedefinieerd of het binnen of buiten het verplichte curriculum is. De reden dat wij aandringen op die cijfers, minister, is dat wij denken dat het ons wel een eerste idee geeft of ouders überhaupt nog zitten te wachten op levensbeschouwing als een onderdeel van het verplichte curriculum. Voor ons is dat inderdaad een aanvangspunt om het debat daarover te openen. Moeten we niet gaan naar een principe van opt-in voor het hele openbare leerplichtonderwijs? Wat ons betreft, heeft levensbeschouwing zeker een plaats in onze maatschappij, maar het moet een keuze zijn voor ouders om dat buiten het curriculum te volgen. Wij zouden die uren tijdens de school dan vervangen door interlevensbeschouwelijke dialoog en burgerschap, zodat je ten eerste niet meer die puzzel moet leggen, want het zou het organisatorisch allemaal enorm vergemakkelijken, maar wij vinden het ook gewoon een probleem dat er op die manier een soort apartheid – maar dat is nu een veel te zware term in deze context – of beter segregatie wordt georganiseerd, waarbij kinderen op een bepaald moment uit elkaar worden gehaald uit de klas. Wij vinden het veel belangrijker dat er wel over religie gesproken wordt op school, maar samen, zodat kinderen daar ook van elkaar kunnen leren.

Ik ben blij, minister, dat u toch eens gaat kijken of het niet mogelijk is om die cijfers te verzamelen. Ik zal die uiteraard opvolgen en zal daar dan op terugkomen in de commissie.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Roosmarijn Beckers aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de deelname van scholen aan de actie Wake Up for Climate!
– 179 (2021-2022)**

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Voorzitter, collega's, minister, mijn collega Brusselmans heeft gisteren een vraag gesteld over spijbelen. Ik heb het aan hem overgelaten omdat hij een pak jonger is dan ik en meer bij die leefwereld aansluit. Ik wil het hebben over iets anders dat ermee is gerelateerd.

Naar aanleiding van de grote klimaatmars in Brussel twee dagen erna, organiseerden bepaalde scholen op vrijdag 8 oktober een gezamenlijke actie onder de noemer 'Wake Up for Climate!'. Met de boodschap 'de klimaatcrisis is geen ver-van-ons-bedshow meer en we moeten nu in actie schieten' worden de lagere en middelbare scholen in Vlaanderen, Wallonië en Brussel betrokken bij de 'strijd tegen de klimaatopwarming'.

De actie Wake Up for Climate! wil via actie op de schoolbanken duidelijk maken aan beleidsmakers dat ze wakker moeten worden. "Het is broodnodig dat onze politici ambitieuze, solidaire en coherente maatregelen treffen in de aanloop naar de klimaatopwarming in Glasgow begin november", zegt de organisatie. De mogelijkheden zijn volgens de organisatie eindeloos: slogans bedenken, liedjes of toneelstukjes maken, verkleedpartijen houden, flyers verspreiden voor 10 oktober, brieven schrijven aan politici. Leerlingen worden tevens aangespoord om hun stem te laten horen en mee te stappen in de klimaatprotestmars 'Back to the Climate'. Op het moment van opstellen hadden meer dan zeventig scholen hun deelname bevestigd.

Kennis en inzichten over natuurkundige en geografische processen bijbrengen aan onze leerlingen is natuurlijk een taak van de scholen. Het principe van klimaatverandering, de achterliggende mechanismen, de globale samenhang van die systemen, de gevolgen en effecten voor ons dagelijks leven en de biosfeer, hernieuwbare energie zitten allen wel degelijk – in minder uitgebreide en diepgaande mate – in de eindtermen van de eerste graad van het secundair onderwijs en uitgebreider in de nieuwe eindtermen tweede en derde graad. Ook kunnen scholen in het lager onderwijs dergelijke basisconcepten linken aan de onderwijsdoelen Wetenschappen en Techniek die tot het onderdeel Natuur behoren.

Wat bij deze actie weliswaar velen wel tegen de borst stoot, is dat het hier niet zozeer gaat over neutrale kennis- en inzichtverrijking, doch vooral om een activistisch gebeuren met een duidelijke politieke boodschap. Scholen die hieraan participeren en/of zelfs kinderen verplichten om hieraan mee te doen, gebruiken of misbruiken eigenlijk onze kinderen om een politieke, in dit geval groenlinkse agenda door te drukken. Bij de organiserende en ondersteunende instanties zitten dan ook heel wat belangenverenigingen met een duidelijk groenlinkse inslag, zoals 11.11.11, Oxfam, Greenpeace, Amnesty International, Extinction Rebellion, ...

Minister, hoe evalueert u het politiek gehalte van dergelijke acties?

Gaat deze actie volgens u in tegen de decretale artikelen die politieke activiteiten binnen ons onderwijs verbieden: artikel 51 van het decreet basisonderwijs en artikel 8 van de Codex Secundair Onderwijs?

Zult u optreden tegen het misbruik door bepaalde belangenorganisaties van dergelijke thema's, van onze onderwijsinstellingen en vooral van onze kinderen om een politieke agenda door te drukken? Indien ja, welke maatregelen zult u nemen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik heb er geen enkel probleem mee dat belangengroepen onze jeugd oproepen om mee te stappen in een betoging. De manifestatie toont aan dat je als jongere helemaal niet hoeft te spijbelen om aandacht te krijgen voor je zaak. Wel integendeel.

Zij zijn best in staat om zelf kritisch na te denken over de informatie die hun op school en daarbuiten wordt aangereikt. Scholieren zijn geen slachtoffers, maar

actieve deelnemers aan onze samenleving. Ik wil zelfs verder gaan: ik vind het aan te moedigen dat jongeren zich in hun vrije tijd engageren en hun stem laten horen, voor welke zaak dan ook. Ik ben zelf ook altijd geëngageerd geweest. 'Met Martens Acht, Happart aan de macht' is een van de affiches die ik achteraan in de klas ophing, toen de heer Laeremans trouwens nog les gaf. Maar de affiches werden toch weggehaald. (*Gelach*)

Dit terzijde.

Maar wat er tijdens de schooluren gebeurt, is natuurlijk een ander verhaal. Een school kan binnen de grondwettelijke vrijheid van onderwijs heel wat zaken organiseren die passen bij het opvoedingsproject of het lesprogramma van de school. Dat een school een project kan opzetten over een ruim erkend maatschappelijk probleem zoals het klimaatvraagstuk en haar leerlingen op dit vlak sensibiliseert, is eveneens geen punt van discussie. Er zijn trouwens sleutelcompetenties met de eindtermen verbonden. Een van die sleutelcompetenties is duurzaamheid. Een andere is burgerschap. Dat laat ruimte te over.

De scholen moeten zich er tijdens hun activiteiten van bewust zijn dat ze zich inschakelen in een bredere beweging waarover een controverse kan ontstaan. In die omstandigheden kan het voor mij niet dat scholen leerlingen tot de deelname aan een manifestatie verplichten. Een taak over een bepaald onderwerp kan in mijn ogen altijd, maar moet er in mijn ogen steeds op gericht zijn jongeren kennis en een kritische houding bij te brengen en jongeren te leren reflecterend na te denken en alles in vraag te stellen. Dit past opnieuw in de eindtermen en de sleutelcompetenties.

Mevrouw Beckers, ik moedig scholieren aan om zich buiten de lesuren te engageren. Binnen de lesuren moet er ruimte zijn voor kennisverwerving, voor debat en voor de ontwikkeling van een kritische reflex. Het merendeel van de scholen doet dat uitstekend. U hebt het over 70 scholen op een totaal van 3800 scholen. Ik weet niet waar dat aantal vandaan komt, maar dat is 1,8 procent. Het probleem is vrij relatief.

Ik heb een duidelijke lijn voor ogen. Ik hoop dat de scholen ook een gezonde kritische reflex aan de dag leggen en niet proberen kinderen of jongeren iets op te lepelen. Dat zou in strijd zijn met de bedoeling alles in vraag te stellen en alles aan kritische reflectie te onderwerpen.

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Minister, ik denk dat ik mijn tijd als leerling op school ook wel politiek-activistisch was, maar ik denk dat u zich niet kunt voorstellen dat, bijvoorbeeld, leden van de Vlaamse Volksbeweging in de scholen leden zouden ronselen en zouden oproepen om mee te betogen. We zouden dat ook aan bepaalde eindtermen voor economie of geschiedenis kunnen linken.

Ik voel aan dat er een probleem is. In 2019 heeft de Commissie zorgvuldig bestuur zich al uitgesproken over de klimaatmarsen en over het spijbelaspect daarvan. De Commissie zorgvuldig bestuur zegt niet tussenbeide te kunnen komen omdat de manifestaties niet door politieke partijen of politieke mandatarissen worden georganiseerd. Ik zou u willen vragen of u bereid bent de door mij aangehaalde artikelen, artikel 51 van het decreet basisonderwijs en artikel 8 van de Codex Secundair Onderwijs, uit te breiden naar niet enkel politieke partijen, maar ook politieke drukingsgroepen. Hier wordt gevraagd politici onder druk te zetten en politici brieven te schrijven. Dat het niet om een politieke partij gaat, betekent niet dat het geen politieke acties zijn. Ik zou u willen vragen of u daartoe bereid bent.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Minister, ik dank u voor het antwoord. U hebt verwezen naar uw antwoord op de actuele vraag die ik tijdens een plenaire vergadering hebt gesteld. Er zijn sleutelcompetenties in verband met duurzaamheid en burgerschap die we allen hoog in het vaandel dragen. Engagement bij jongeren is iets dat we moeten koesteren en niet zomaar mogen wegschuiven. Wat voor ons belangrijk is, is het advies van de Commissie zorgvuldig bestuur van 1 april 2019. Voor ons is dat helder en richtinggevend en moet er niets worden aangepast.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Voorzitter, eerst en vooral moeten we vertrouwen hebben in de scholen en in de leerkrachten. Zij weten best wat kan en niet kan. Als het ene of het andere in een school te fel een kant uitschiet, komt een zelfcorrigerend mechanisme tot stand.

Ik wil verwijzen naar de sleutelcompetentie met betrekking tot burgerschap. Daarin wordt duidelijk gesproken over identiteit, diversiteit, dialoog, deel van de samenleving zijn, aandacht voor duurzaamheid, leren over ons politiek systeem en het belang van democratie. Dat zit allemaal in die sleutelcompetentie ingebouwd. Wat mij betreft, is het voor elke leerkracht en elke school een zoektocht naar een goede manier om hiermee om te gaan. Ik hoed me voor een gedachtepolitie die komt vertellen wat al dan niet mag.

Mevrouw Beckers, u komt hier een paar problemen aan de kaak stellen. U mag dat, maar ik vind het straf dat uw partijvoorzitter onverhulde bedreigingen aan het adres van de zogenaamde linkse leerkrachten heeft uitgesproken. Ik vind het stuitend dat u dat goedkeurt, maar dat u de zaken waarover u hier klaagt, dan een groot probleem vindt.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Dit gaat toch echt wel uit van een bijzonder wantrouwen tegenover de leerkrachten en de scholen. De redenering is toch dat we in ons onderwijs mensen vormen, hun mening laten vormen, en dat dit gebeurt door met elkaar in discussie en dialoog te gaan. U vertrekt vanuit een andere redenering, mevrouw Beckers. Zou u die redenering ook hanteren als het zou gaan over de migratieproblematiek en de Vlaamse onafhankelijkheid? Ik denk dat dat enigszins anders zou zijn.

Topics zoals deze moeten aan bod komen; we mogen van mening verschillen. Dat is juist waardoor jongeren weten wat onze maatschappij zo uniek maakt, dat mensen van mening kunnen en mogen verschillen, dat ze met elkaar in discussie kunnen gaan, dat ze durven voor iets uitkomen en opkomen naar de buitenwereld. Dat is toch de maatschappij waarin we onze jongeren willen laten opgroeien? Dat staat in tegenstelling tot een maatschappij waarin we hen van jongs af aan monddood maken.

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Kathleen Krekels (N-VA): Ik wil in dit debat vanuit onze partij aangeven dat wij eigenlijk toch wel betreuren dat Anuna De Wever de oproep heeft gedaan om opnieuw te gaan spijbelen. Ik vraag me soms af of zij wel beseft wat de draagwijdte van haar macht is, van het feit dat zij wat bekender is, van het feit dat zij voor dat klimaat staat, en welk effect zij heeft op jongeren. Het is eigen aan jongeren om tegendraads te zijn, om te protesteren en de dingen te willen veranderen. De oproep om te gaan spijbelen, vind ik helemaal verkeerd. Ik ben blij met uw reactie, minister. U zegt heel resoluut dat spijbelen een onwettige afwezigheid is. Dat wou ik nog even benadrukken.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Het is onmiskenbaar zo dat de speelplaats en de klasvloer voor politieke activisten soms een gegeerde plaats is waar men zich vanuit diverse hoeken van het politieke spectrum wel eens bezondigt aan pogingen tot beïnvloeding – om het eufemistisch te stellen. Ik zat net wat te googelen, en ik vrees dat ook het Vlaams Belang zich daaraan schuldig heeft gemaakt, niet alleen aan de schoolpoort, maar zelfs op de speelplaats. Ik las over een incident waarbij iemand van het Vlaams Belang het nodig vond om op de speelplaats varkensworsten uit te delen.

Ik wil maar zeggen dat niet iedereen in dezen zo onschuldig is. Uw vraag om politieke activiteiten of manifestaties – los van het gegeven of ze al dan niet gericht zijn tegen een politieke partij – te verbieden, daar zou ik voorzichtig mee zijn. Let op welke deur u daarmee gaat openzetten. De grens tussen maatschappelijke en politieke acties is vrij arbitrair. Dat is niet altijd even scherp. Let op welke deur u opent, want dat zou wel eens als een boemerang kunnen terugkomen. Daar zou ik me voor hoeden. Aan zichzelf kent men de halve wereld. Als je op school en door de school wordt opgeroepen om ergens aan deel te nemen, heb je dan meer sympathie voor die zaak omdat je daartoe gedwongen wordt, of minder? Ik ken voor mezelf het antwoord. Ik veronderstel dat ik daar toch niet alleen in ben, in de ratio van dat men aan zichzelf de halve wereld kent.

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Met dat laatste ben ik het eens, minister. Als ik denk aan hoe ik was toen ik jong was, dan denk ik dat ik dezelfde reflex zou hebben gehad en daardoor daar inderdaad niet aan mee zou hebben gedaan.

Mijnheer Danen, om een misverstand uit de wereld te helpen, 'afrekenen met' is natuurlijk doelend op de hopelijke verkiezingsoverwinning die we zouden neerzetten in 2024. Het is niet alsof wij ergens verborgen stormtroepen hebben die na een verkiezingsoverwinning plots scholen gaan binnenvallen en letterlijk met leerkrachten zullen afrekenen. Absoluut niet.

Mijnheer De Gucht, u zegt: 'Zou u hetzelfde reageren als het over migratie of Vlaamse onafhankelijkheid gaat?' Natuurlijk zou ik dan hetzelfde reageren. Schild & Vrienden heeft bijvoorbeeld een betoging georganiseerd tegen het Marrakeshpact. Ik vraag me af hoe u zou reageren als de scholen zouden oproepen om daaraan deel te nemen. Ik kan me voorstellen dat er dan ook van de andere kant van het politieke spectrum een zekere verontwaardiging zou ontstaan, die ook wel terecht is. Daarom wil ik ook wel zeggen: leraar zijn is inspireren, doceren maar nooit indoctrineren. Dat geldt voor iedereen, links, rechts, averechts, het maakt niet uit. Onze scholen moeten burgers opvoeden tot bekwame burgers die ook kritisch zijn en zo een meerwaarde zijn voor onze samenleving en ook ons onderwijsniveau op peil houden.

Zoals u zelf aangeeft, gaat het misschien over een minderheid van de scholen en moeten we vertrouwen hebben in onze scholen en onze leerkrachten. Maar dat wil niet zeggen dat er geen probleem is. Mij bereiken regelmatig signalen van scholieren die vinden dat ze onheus behandeld worden of dat leerkrachten aan politiek doen. Mijn antwoord is dan altijd – en ik denk dat u het daarmee eens zult zijn – om in eerste instantie in dialoog te gaan met de school en de leerkracht, zonder de zaak op de spits te drijven. Toch moeten we altijd oppassen, want de politieke beïnvloeding op onze scholen is een realiteit. Daar moeten we waakzaam voor blijven.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het ventilatiekader 2.0 – 199 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (Vooruit): Voorzitter, ik ben blij nog eens te gast te mogen zijn in de commissie Onderwijs. Mijn vraag gaat over het ventilatiekader 2.0 omdat we mede door COVID-19 met zijn allen overtuigd zijn geraakt van het belang van een goede binnenluchtkwaliteit in klaslokalen en scholen.

In goed geventileerde ruimtes kunnen leerlingen zich beter concentreren, zijn ze alerter en halen ze zelfs betere studieresultaten. Voor een minister die inzet op excellentie, klinkt dat uiteraard als muziek in de oren. Daarnaast is een betere binnenluchtkwaliteit uiteraard ook goed voor de algemene volksgezondheid. Op die manier worden besmettingen, onder andere van COVID-19, tegengegaan. U weet dat ons Vlaams Parlement bijna unaniem, met een zeer grote meerderheid, ons voorstel van resolutie goedkeurde dat vraagt om de binnenluchtkwaliteit in publieke gebouwen te verbeteren. We zijn daar met zijn allen nog altijd sterk vragende partij voor.

Minister, we vernamen via de media dat u een nieuw ventilatieplan voorstelde aan de verschillende bevoegde ministers van Volksgezondheid. Daarin zou staan dat scholen die niet regelmatig CO₂-metingen doen, geen risicoanalyse van de luchtkwaliteit uitvoeren of geen preventiemaatregelen nemen, actief opgevolgd zullen worden. Ook zou een bevraging bij scholen tonen dat de overgrote meerderheid van de scholen wel met CO₂-meters werkt.

We hebben daarbij een aantal concrete informatieve vragen. Minister, kunt u het nieuwe ventilatiekader 2.0 wat breder toelichten? Krijgen de scholen bijkomende middelen om dit plan uit te voeren? Worden er initiatieven genomen om de infrastructuurmiddelen voor ventilatiesystemen toegankelijker te maken voor scholen? Welke inhoudelijke begeleiding krijgen scholen bij het uitvoeren van het ventilatieplan?

Een bevraging toont aan dat de overgrote meerderheid van de scholen CO₂-meters zou inzetten. Betekent dit concreet dat al deze scholen in elk klaslokaal en gemeenschappelijke ruimtes een CO₂-meter geplaatst hebben? Zo niet, wat we vermoeden, wat houdt met CO₂-meters werken dan wel concreet in?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Onderwijs heeft altijd de dans geleid wanneer het ging over ventilatie. Al op 2 maart 2020 – dus toch wel enige tijd geleden – hebben wij naar de scholen al een eerste keer gecommuniceerd over het belang van ventileren, toen niemand daarmee bezig was. We zijn altijd voortrekker gebleven, ook door onmiddellijk met experts inzake ventilatie, virologie en risicoanalyse en de onderwijskoepels aan tafel te gaan zitten.

Het eerste deel van ons ventilatieplan 2.0 bestond dan ook in het verwijzen naar wat we al klaar hadden, naar de reeds bestaande maatregelen met betrekking tot ventilatie. Het zijn meer dan twaalf bladzijden met maatregelen, richtlijnen, aanbevelingen en tips met betrekking tot ventilatie. Die zijn heel gedetailleerd. Dat gaat over richtlijnen voor het onderhouden van mechanische ventilatiesystemen en voor het aanschaffen van een CO₂-meter. Ik zag terloops een communicatie van u passeren waarbij u opriep om dringend technische specificaties voorop te stellen en uit te vaardigen voor onderwijs over die CO₂-meters, maar dat bestaat al lang. We hebben trouwens niet alleen via Onderwijs maar ook via Welzijn al lang een

dergelijke lijst. Er zijn ook maatregelen voor scholen die geen mechanische ventilatie hebben. Het is heel toegankelijk.

We hebben ook webinars georganiseerd met experts, waarin alles heel duidelijk wordt uitgelegd. We hebben eind vorig jaar ook regels opgesteld voor ventilatie tijdens de koude wintermaanden. Die maatregelen werden opgesteld na consultatie van wetenschappelijke experts en in samenwerking met het Departement Omgeving. Er zijn ook links naar externe partners die kunnen helpen, zoals de indoorboxen van Omgeving Vlaanderen, het project air@school van het agentschap Zorg en Gezondheid, en zo zijn er nog wel.

We voorzien in opvolging, en ook dat is niet nieuw. Zelfs tijdens de coronacrisis, in het heetst van de pandemie, hebben wij altijd een vinger aan de pols gehouden via belrondes door de onderwijsinspectie en verschillende bevragingen vanuit het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI). Die belrondes vanuit de onderwijsinspectie konden zelfs tot een uur duren, met vragen allerhande. Het was vooral de bedoeling om wederzijdse communicatie te organiseren, niet alleen top-down maar ook bottom-up.

We hebben steeds bewaakt dat de planlast voor scholen minimaal blijft, want we willen, zeker dezer dagen, dat scholen zich kunnen toeleggen op hun kerntaak, op lesgeven. Die lijn, namelijk planlastarme bevragingen, zetten we verder. We hebben vorige maand twee bevragingen uitgevoerd bij een steekproef van scholen, en daaruit blijkt dat de grote meerderheid van de scholen onze richtlijnen zeer goed opvolgt. Voor die scholen verandert er met het ventilatiekader niet veel. We vragen hun enkel om hun inspanningen op peil te houden.

Hoe pakken we dat aan? Via AGODI voor het leerplicht- en het deeltijds kunstonderwijs en via het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS) voor het volwassenenonderwijs vragen we onderwijsinstellingen of ze beschikken over een CO₂-meter, een risicoanalyse luchtkwaliteit hebben uitgevoerd en de nodige preventiemaatregelen hebben uitgevoerd. Voor de bevraging contacteren we natuurlijk ook de preventieadviseur omdat hij/zij het beste op de hoogte is van de technische specificaties en van welke maatregelen er al genomen zijn. Een directie kent bijvoorbeeld niet altijd alle functionaliteiten van het ventilatiesysteem. Voor scholen die op elke vraag positief antwoorden, vragen we om hun inspanningen verder te zetten.

De minderheid van scholen die nog niet van start is gegaan met onze richtlijnen, wordt opgevolgd. Dat die scholen nog geen CO₂-metingen uitvoerden, hoeft niet meteen te betekenen dat ze schuldig zijn op het vlak van onvoldoende ventilatie. Het kan best zijn dat in hun gebouwen performante ventilatiesystemen zijn geïnstalleerd. Het kan dat ze beschikken over de meest recente infrastructuur. Onze gebouweninfrastructuur die sinds 2006 wordt vernieuwd of gebouwd, beantwoordt altijd aan de meest moderne en recente vereisten op het vlak van ventilatie.

Voor een aantal kleinere scholen is de reden misschien een gebrek aan technische knowhow. Die scholen gaan we opvolgen en ondersteunen. Voor die scholen die nog ondersteuning nodig hebben, werken we samen met de onderwijskoepels en het GO!. Scholen zullen gewezen worden op het belang van CO₂-metingen en zullen ondersteund worden bij het uitvoeren van de risicoanalyse. Het is de bedoeling om op die manier alle scholen voor de komende winterperiode onze ventilatierichtlijnen correct te laten implementeren, en dus niet op een dwangmatige, negatieve manier door een verplichting overal in die honderdduizend klaslokalen, maar wel door een ondersteunende opvolging.

Het nieuwe ventilatiekader herhaalt en verduidelijkt ook een aantal maatregelen die genomen kunnen worden na risicoanalyse van de preventieadviseur. Zo kan bijvoorbeeld voor sommige lokalen beslist worden dat de capaciteit niet volledig

benut kan worden of dat een lokaal zelfs helemaal niet gebruikt kan worden of dat men desgevallend, enkel als men geen uitwijkmogelijkheid heeft, dat lokaal enkel kan gebruiken in het kader van een mondk maskerdracht.

Om dat kader uit te voeren, voorzien we bijkomende middelen voor de koepels. De onderwijsinstellingen hebben specifieke middelen gekregen voor het uitvoeren van de veiligheidsmaatregelen, zoals de aankoop van CO₂-meters. En via de investeringsbudgetten van het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION) en het GO! kunnen ze ook duurzaam investeren in ventilatiesystemen.

AGION heeft verschillende subsidieprocedures ten behoeve van de inrichtende machten voor ventilatiewerken. Voor het gesubsidieerde onderwijs werden alle werken tot nu toe goedgekeurd binnen de bestaande procedures en middelen van AGION. Dat volstaat voorlopig. We moedigen schoolbesturen trouwens aan om dossiers in te dienen. Als er een drastische toename zou komen van het aantal ingediende dossiers, zullen we wel middelen moeten zoeken. We hebben gelukkig wel wat middelen als het over infrastructuur gaat, in totaliteit zo'n 3 miljard euro binnen deze regeerperiode.

Op die manier zijn we opnieuw voortrekker. Andere gemeenschappen hebben ons gevraagd om dat ventilatiekader ook te mogen implementeren. Voor wat het u waard is, ook de minister van Volksgezondheid was uiteindelijk wel redelijk tevreden over dat ventilatiekader 2.0. Ik veronderstel dat u dezelfde appreciatie zult kunnen uiten.

Om scholen ook nog snelle en heldere informatie aan te reiken over alle aspecten met betrekking tot COVID-19, heeft AGION de informatie over ventilatie nog eens extra onder de aandacht gebracht op zijn website en ze letterlijk en figuurlijk 'In de kijker' geplaatst. AGION heeft ook meermaals geïnformeerd via de maandelijks nieuwsbrief 'Focus op scholenbouw'. AGION heeft ook de bestaande rubriek over binnenluchtkwaliteit op de website uitgebreid met nog eens een extra pagina over ventilatie en heeft in de brieven bij de dossierbehandeling ook nog eens gezegd welke de mogelijke subsidiekanalen zijn voor structurele aanpassingen aan ventilatie en verluchting.

We doen dus echt wat mogelijk is, maar vooral ook wat haalbaar is in het onderwijs.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (Vooruit): Dank u wel voor uw uitgebreide antwoord, minister. U zegt dat de minister van Volksgezondheid redelijk tevreden is. Ik ben het helemaal met hem eens. Ik ben redelijk tevreden. Ik twijfel absoluut niet aan de goede wil, zowel bij u, als bij de inrichtende machten, als bij de scholen, als bij de preventieadviseurs op scholen. Maar 'redelijk' is niet goed genoeg, als we excellentie nastreven. 'Plus est en nous', zou ik denken.

U zegt dat onderwijs de dans leidt sinds maart 2020. Er zijn 'good practices', ook binnen de Vlaamse overheid, die zo mogelijk nog beter zijn dan wat men in onderwijs doet en vraagt. Ik verwijs daarvoor graag naar het agentschap Zorg en Gezondheid en het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA), waar ze al een volledig jaar mobiele teams naar de zorgvoorzieningen sturen, waar al 1092 opleidingen gegeven zijn waar ventilatie aan bod is gekomen, en waar de ondersteuningstrajecten heel specifiek voor de woonzorgcentra heel uitgebreid zijn gegeven, met bouwtechnische ondersteuning, ondersteuning rond ventileren en verluchten, ondersteuning rond onderhoud van mechanische ventilatiesystemen. Ik denk dat er binnen de Vlaamse overheid nog andere good practices zijn waarop het onderwijs zich kan inspireren.

Minister, ik had ook cijfers opgevraagd in een schriftelijke vraag over de extra investeringen binnen de onderwijsinfrastructuur inzake ventilatie. Daaruit blijkt dat sinds januari 2020 – pre corona – tot september 2021 – toch een lange periode –

er twaalf aanvragen voor ventilatiesystemen zijn goedgekeurd. Dat is relatief bescheiden, laat ons zeggen. Er zijn drie extra aanvragen ingediend, tussen mei en september 2021, toen het thema ventilatie en binnenluchtkwaliteit zeer prominent op de politieke agenda stond. Twaalf op meer dan vierduizend scholen: dat is naar ons gevoel – en ik denk dat u dat wel met ons wilt delen, minister – nog altijd te weinig. Zeker nu de winter eraan komt, wordt ventileren door het openzetten van ramen en deuren moeilijker. Er is ook de context van de stijgende energiefactuur, waarover we in de plenaire vergadering al herhaaldelijk hebben gedebatteerd. Die factuur komt op de werkingsmiddelen van de scholen. In die zin is het natuurlijk wel een cruciaal moment om een tandje bij te steken.

Minister, u zegt ook dat de preventieadviseurs een centrale rol spelen in het verbeteren van het ventilatiebeleid op school. Ik kan me daar zeer zeker iets bij voorstellen, maar als ik het goed heb begrepen, is er momenteel nog altijd niet goed geweten hoeveel preventieadviseurs er effectief aan de slag zijn in het Vlaams onderwijs. Ik weet dat veel scholen een preventieadviseur delen omdat er geen aparte uren voor die mensen zijn voorzien. Ze nemen het ter harte, maar worden er absoluut niet extra voor gesubsidieerd. Hun functie wordt met een ander ambt gecombineerd. Elke school is wel verplicht om een preventieadviseur te hebben, maar zonder daarvoor de noodzakelijke middelen te krijgen.

Minister, ik denk dat u 'redelijk' goed bezig bent, maar ik ben ervan overtuigd dat u veel beter kunt en dat u mikt op excellentie. We willen u dan ook oproepen om de suggesties die we hierbij doen, echt wel ter harte te nemen. Dan krijgt u in plaats van een zesje misschien wel een acht of een negen en een grote onderscheiding. We blijven u daartoe aanmoedigen.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, u hebt op 6 oktober uw ventilatieplan 2.0 voorgesteld waarin u aangeeft op welke manier u scholen wilt begeleiden. U hebt het daarnet dunnetjes overgedaan en verteld wat u hebt neergeschreven en hoe u het op het veld wilt aanpakken.

Ik heb twee korte vragen. Ik heb begrepen dat de Risk Assessment Group (RAG) een nieuw advies voorbereidt rond ventilatie en scholen. Wanneer wordt dit verwacht? Denkt u dat het veel afwijkt van wat nu voorligt? Ik neem aan dat u contact hebt met die specialisten?

Ik heb begrepen dat de meeste scholen hun best doen, en ik geloof dat ook en vertrouw erop. Maar zoals het zo vaak is, zullen er toch ook wel scholen zijn die er wat de kantjes van af lopen. Hoe gaat u hen aansporen om alsnog op ventilatie in te zetten?

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Collega's, ik heb een tijdje geleden een schriftelijke vraag gesteld aan de minister over cijfers over de preventieadviseurs. Het antwoord was kort, want het bericht kwam dat er geen antwoord op kon worden gegeven. Collega Gennez, het klopt dat men dat niet in beeld kon brengen.

Minister, in het ventilatieplan 2.0 zegt u dat preventieadviseurs zullen worden gecontacteerd en zullen worden bevraagd. Hoe weet u dan wie u moet contacteren?

De preventieadviseurs krijgen een specifieke rol en zijn vaak de poortwachters in coronatijden. Ze zijn ook voor andere zaken heel belangrijk. Ik denk dat in de cao ook een luikje is gericht op de specifieke taak van de preventieadviseur waar er wordt voorgesteld om een mandaat te voorzien. Minister, mijn fractie ziet daar graag een mandaatvergoeding tegenover staan. Hoe kijkt u daarnaar? Welke stappen zet u om die cao uit te voeren?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Mevrouw Gennez, ik wil u aanmoedigen om, in plaats van me hier al die vragen te moeten stellen, op regelmatige tijdstippen Onderwijs Vlaanderen te contacteren. Wat ventilatie betreft, zit daar een ruim scala aan maatregelen en richtlijnen allerhande in vervat.

Ik heb het ventilatiekader 2.0 vorige week of de week voordien tijdens de Interministeriële Conferentie Volksgezondheid voorgesteld. Er zaten oude bekenden aan de digitale tafel, en aangezien de experts van Sciensano er waren, waren er ongetwijfeld ook leden van de Risk Assessment Group (RAG), van de Risk Management Group (RMG) of van andere expertisegroepen aanwezig. Ik weet niet wat verder nog uit de werkzaamheden van de RAG zal komen, maar als een en ander wordt voorgesteld, ga ik ervan uit dat ook naar het ventilatiekader 2.0 van de Vlaamse overheid zal worden gekeken.

Mevrouw Gennez, ik moet me excuseren voor mijn terughoudendheid. Ik heb de appreciatie van federaal minister Vandenbroucke als 'redelijk tevreden' verwoord. Aangezien ik niet wist wat u tevreden zou stellen, was ik wat terughoudend. Als ik hem een grote supporter zou noemen, zou u vinden dat het zeker niet genoeg is. Ik was wat op mijn hoede, maar ik wil toch zeggen dat federaal minister Vandenbroucke tevreden was. Dat is voor mij geen politieke toetssteen in mijn politieke leven, maar ik deel het gewoon even mee. *(Gelach. Opmerkingen)*

Om de aanwezigheid van middelen en financieringskanalen voor infrastructurele kortetermijninvesteringen te duiden, heeft AGION de bijkomende financieringskanalen zelf aan de scholen bekendgemaakt. Daar zijn nog niet veel scholen op ingegaan, maar de dossiers van die die hierop zijn ingegaan, zijn procedureel zeer snel afgewerkt.

De preventieadviseurs vallen onder een verplichting voor de scholen als werkgevers. Dat is trouwens de resultante van federale regelgeving, en om die reden vinden we dat u de vragen aan het juiste loket moet stellen. Elke school moet een preventieadviseur hebben. Vanuit die wetenschap maken we gewoon gebruik van de aanwezigheid van die expertise. Dat is een gemakkelijke invalsweg om ons van de ventilatietoestand te vergewissen.

De preventieadviseurs zijn trouwens ook onafhankelijk. Ze worden benoemd door het comité voor preventie en bescherming op het werk (CPBW). Aangezien ze losstaan van de scholen, is dit net een interessant kanaal. Als werkgever is de school verplicht een preventieadviseur aan te duiden, maar de school heeft daar geen rechtstreekse vat op.

Wat we willen doen en wat we tijdens de besprekingen van de cao zijn overeengekomen, is het creëren van een mandaat voor de preventieadviseurs. Er zijn grote praktische verschillen. Dit wordt momenteel met de sociale partners voorbereid. We willen van de gelegenheid gebruikmaken om stappen vooruit te zetten en er opnieuw voor te zorgen dat we aan die coronacrisis ook positieve gevolgen overhouden, in dit geval voor het mandaat of het statuut van de preventieadviseurs.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (Vooruit): Minister, ik dank u voor de bijkomende antwoorden. Dit wordt ongetwijfeld nog vervolgd, maar u hebt niet specifiek geantwoord op mijn puur informatieve vraag. Hoe wordt het gebruik van de CO₂-meters gemeten als het niet om een CO₂-meter in elke klas of in elke gemeenschappelijke ruimte gaat? U mag dat ook schriftelijk laten geworden. Ik wil u daar niet opnieuw mee lastigvallen. Dat is wel goed om te kunnen inschatten hoe het nu concreet op het terrein loopt.

Ik ben het eens met het voorstel om een mandaat van preventieadviseur in te voeren, maar het lijkt me inderdaad logisch om in het kader van de cao daar een

mandaatsvergoeding tegenover te stellen. Dan is die persoon niet alleen een onafhankelijke binnen een schoolteam, maar kan die ook zijn werk doen. Zoals ik al zei, moet hij het er vaak een beetje bij nemen. In het kader van de cao, toen u wel nog extra middelen kon voorzien voor het onderwijs, moet dat hier ook worden uitgevoerd. Ik hoop dat die niet zullen worden afgeroomd door de 100 miljoen euro die u daarna moest besparen in het kader van de algemene begroting. Ik wens u daar veel sterkte, en ook uw collega's, en ook veel wijsheid om niet te besparen op ventilatie in het onderwijs, integendeel, erin te investeren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Chris Janssens aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het gebruik van handboeken van het Turkse regime in het islamonderricht van het Vlaamse leerplichtonderwijs – 203 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Voorzitter, minister, de Panoreportage van vorige week ging over de buitenlandse invloed op hier levende moslims. Die heeft alweer een aantal alarmerende signalen Vlaanderen ingestuurd.

Het debat is niet nieuw. We hebben al gelijkaardige problemen gezien in de voorbije jaren in dat islamonderwijs. Mevrouw Beckers heeft u daar al over ondervraagd. Toen bleek uit krantenartikelen en mediaberichten dat het islamonderwijs in het Vlaamse leerplichtonderwijs al sowieso een bedenkelijke reputatie had met vaststellingen zoals eenzijdig letterlijke lezingen, een denigrerende kijk op 'ongelovigen', pure wetenschapsontkenning, het misprijzen van onze Europese cultuur, het ontkennen van universele mensenrechten en vooral specifiek vrouwenrechten. Het zijn allemaal vaststellingen die nu ook weer bevestigd worden bij controle van het lesmateriaal.

Zo blijkt dat er handboeken worden gebruikt die werden opgesteld door Diyanet: het Turkse fundamentalistische regime, trouw aan Erdogan. De handboeken werden zelfs uitgegeven door Diyanet, dat eigenlijk niet meer is dan het Turkse ministerie van Religieuze Zaken, dat de officiële Turkse islam moet organiseren en dat wereldwijd en vooral in heel Europa Turken oproept om vooral Turk te blijven en niet te integreren in de gastsamenleving. Ook de leerplannen van het vak islam worden rechtstreeks gekopieerd van die van het Turkse ministerie van Onderwijs. De lessen islam worden in Vlaanderen gecontroleerd door het Centrum voor Islamonderwijs, dat onder de bevoegdheid valt van de Moslimexecutieve. Het orgaan komt al sinds zijn ontstaan in 1999 in opspraak wegens extremisme, amateurisme, banden met bedenkelijke buitenlandse regimes enzovoort. Er blijven problemen bestaan.

In antwoord op een schriftelijke vraag over het islamonderricht in het Vlaamse leerplichtonderwijs stelde u: "Ik stel vast dat de inspecteurs-adviseurs islamitische godsdienst, samen met de vanuit mijn contingent gedetacheerde adviseur, inspanningen doen om de kwaliteit van het islamonderwijs te verbeteren. In de vorige regeerperiode is een engagementsverklaring afgesloten met de Moslimexecutieve met het oog op het verhogen van de kwaliteit van het islamonderwijs. Deze focust zich in het bijzonder op het versterken van een kwaliteitsvolle opleiding en professionalisering van leerkrachten islam."

Minister, als u de reportage gezien hebt of vernomen hebt wat erin te zien was, zult u zich toch wel bijkomende vragen stellen. Ik leg u er graag een aantal voor.

Welke initiatieven zult u nemen – of welke garanties zult u eisen – dat de huidige handboeken van het Turkse regime hier in Vlaanderen vervangen worden door handboeken die uitgaan van de Vlaamse realiteit?

Bent u van oordeel dat de inspectie op het islamonderricht in het Vlaamse leerplichtonderwijs nog langer onder controle kan blijven van de huidige door extremisten geïnfiltreerde Moslimexecutieve, die nu overigens op verzoek van de federale minister van Justitie nogmaals wordt doorgelicht door de Staatsveiligheid? Welke initiatieven neemt u om te voorkomen dat de lessen islamonderricht in het Vlaamse leerplichtonderwijs worden misbruikt om de integratie van allochtone kinderen tegen te werken?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: De Panoreportage heeft enkele zaken duidelijk gesteld. Ten eerste dat er ernstige vraagtekens kunnen worden geplaatst bij de Moslimexecutieve als instantie en bij de persoon van de voorzitter. Daar is het probleem dat deze voor de overheid momenteel het enige officiële aanspreekpunt is. Momenteel is dat wel problematisch. Justitieminister Van Quickenborne gaf reeds aan dat hij de organisatie in gebreke stelt en dat hij een doorlichting plant van de organisatie. Ik heb begrepen dat er net een bemiddelaar ter zake is aangesteld. Wij kijken uit naar de resultaten die daaruit zullen voortvloeien. Pas als we kunnen spreken van een betrouwbare partner, gaan we de gesprekken met hen heropstarten en bekijken welke bijkomende initiatieven mogelijk zijn.

Het gaat over de inhoud van levensbeschouwelijke vakken. Ik heb daar wat terughoudendheid in die zin dat die totaal verschilt van het debat dat we voeren over de eindtermen. In de eindtermen gaan we bepalen wat kinderen en jongeren moeten kennen en kunnen. Wat betreft de inhoud van levensbeschouwelijke vakken, en of je al dan niet moet geloven in een opperwezen en wie dat dan moge zijn, bestaat er vandaag gelukkig vrijheid. Ik moet me daar ook niet over uitspreken. Dat geldt evengoed voor het katholicisme als voor zedenleer of andere levensbeschouwingen.

Wat wij wel eisen, is dat de lesinhouden in overeenstemming zijn met de internationale en grondwettelijke beginselen inzake de rechten van de mens en van het kind in het bijzonder, en ze moeten de goedgekeurde eindtermen en ontwikkelingsdoelen respecteren, maar daarover wordt gerapporteerd door de erkende instanties en vereniging. U weet aan wie die rapporteren. Dat is aan u, aan het Vlaams Parlement. Niet aan mij, maar aan het parlement. Het jaarverslag is u bezorgd. Ik zou de commissie aanraden om dat ter hand te nemen en te bekijken. Dit is het tweede jaarverslag dat in maart bezorgd is aan deze commissie en waar geen vragen rond gekomen zijn. Het is wel een uitvoerig werkstuk dat net daarover gaat. Dat gaat over de leerplannen, de inhoud, het respecteren van de goedgekeurde eindtermen en ontwikkelingsdoelen, de interlevensbeschouwelijke competenties, en of de inhoud van levensbeschouwelijke vakken in overeenstemming is met de rechten van de mens en het kind.

Als u mij vraagt wat ik daaraan zou toevoegen als een bijkomende beschermingslaag, is om te bekijken of we ook de reguliere onderwijsinspectie daar een taak in kunnen geven, maar dat moet ik eerst juridisch laten bekijken. Opnieuw, u spreekt over de grondwettelijke vrijheid, want dit rapport wordt natuurlijk opgeleverd door de inspecteurs levensbeschouwelijke vakken. Het is misschien zinvol om daarnaast anderen te plaatsen die iets afstandelijker kunnen spreken over die inhouden. Ik zeg het niet ten kwade en ik twijfel niet aan de waarachtigheid en de correctheid van het verslag, maar je zou kunnen argumenteren dat die niet in een volledig afstandelijke positie staan ten opzichte van die levensbeschouwelijke inhouden en die lesinhouden. Ik moet kijken of het juridisch kan, gelet op de grondwettelijke rechten en vrijheden, maar het is misschien zinvol dat er ook een advies is van de reguliere inspectie. Het is misschien een taak voor deze commissie om dat verslag eens goed te bespreken en te bekijken of er alternatieve pistes zijn.

Zoals u ook stelt, werd in de vorige regeerperiode een engagementsverklaring afgesloten met de Moslimexecutieve met het oog op het verhogen van de kwaliteit van het islamonderwijs. Deze focust in het bijzonder op het versterken van een kwaliteitsvolle opleiding en professionalisering van leerkrachten islam. In het kader van deze engagementsverklaring werd er gewerkt aan het uitbouwen van een netwerk van islamleerkrachten en hogeschooldocenten en het verzamelen, screenen en verspreiden van kwaliteitsvol lesmateriaal.

Er is toen ook van start gegaan met het actualiseren en verfijnen van de leerplannen. Hierbij moet ik opnieuw onderstrepen dat voor alle levensbeschouwingen geldt dat de ontwikkeling en actualisering van de leerplannen een exclusieve bevoegdheid is van de erkende instanties.

Ik wil ook meegeven dat ik het belangrijk vind dat de expertise en ervaring op het vlak van kwaliteitszorg en kwaliteitsbewaking die aanwezig is bij de onderwijsinspectie, kan doorstromen naar de inspectie levensbeschouwelijke vakken. Er is wel regelmatig discussie over de aanpak van de onderwijsinspecteurs, maar we hebben dat nu echt wel op punt staan, en dat wordt – op een uitzondering na – gewaardeerd. Dat is expertise die effectief aanwezig is. Het zou zinvol zijn mocht die nog meer kunnen doorstromen naar de inspectie levensbeschouwelijke vakken. Er is wel het zogenaamde SOLO-overleg met de inspecteur-generaal, met vertegenwoordigers van het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming en de inspecteurs van de levensbeschouwelijke vakken, maar dat kan zeker nog intenser.

Ik geef altijd mee – maar die boodschap is niet altijd even duidelijk voor eenieder – dat directies op dit moment binnen de huidige regelgeving wel degelijk de bevoegdheid hebben om leraren levensbeschouwelijke vakken te beoordelen op hun algemeen functioneren. Daarom mogen zij die vakken bijwonen. Indien zij vragen zouden hebben bij de vakinhoudelijke aspecten, kunnen ze contact opnemen met de betrokken inspecteur-adviseur. Als een directeur oordeelt dat het betrokken personeelslid – wat de niet-vakinhoudelijke aspecten betreft – onvoldoende functioneert, kan hij een negatieve evaluatie opstellen. Ik heb de indruk dat niet alle directies zich bewust zijn van de mogelijkheden waarover zij in dit kader al beschikken.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, als u de indruk hebt dat de directies daar onvoldoende van op de hoogte zijn, dan is het misschien eens de moeite om hen daar attent op te maken. Want het is wel degelijk zo dat er inderdaad behoorlijk wat scheefloopt in die lessen. Ik zou niet zozeer spreken over levensbeschouwelijke vakken, want over de andere godsdiensten hoor ik zelden of nooit problemen, maar binnen het islamonderwijs duiken met de regelmaat van de klok problemen op.

Ik vraag me af of de problemen die gesignaleerd worden in de Panoreportage over handboeken van het Diyanetregime uitgegeven door de Turkse overheid en leerplannen van het Turkse ministerie, u al door de inspecteurs-adviseurs van het islamitisch onderwijs zijn gemeld. Was men daarvan op de hoogte? Of is het echt de VRT-reportage die deze problemen het daglicht heeft doen zien? Het decretale takenpakket van die inspecteurs-adviseurs voorziet toch ook in de controle van leermiddelen en leerplannen. Dus ik ga ervan uit dat die dat voldoende controleren. Nu, we kennen de problemen. Er is amper een handvol inspecteurs-adviseurs voor meer dan duizend moslimleraren. Er kan dus onmogelijk afdoende controle zijn omdat men gewoon met veel te weinig is.

Vanzelfsprekend ben ik er samen met u voorstander van dat er een betere samenwerking is tussen de reguliere onderwijsinspectie en de inspectie levensbeschouwelijke vakken, al is het maar omdat die laatste redelijk wat steken laat vallen.

Dan hoor ik een dame uit het onderwijs in die Panoreportage zeggen dat de overheid oogluikend toelaat dat er leerplannen uit Turkije gebruikt worden. Dat is ook een beetje – en ik begrijp dat u voor een stuk met de handen op de rug gebonden bent – wat ik vandaag in uw antwoord hoor, want concreet op de problematiek die ik heb aangekaart, hebt u eigenlijk geen antwoord gegeven. U hebt verwezen naar een rapportage die aan het parlement gebeurt. Ik ga ervan uit dat ook de minister van Onderwijs kennisneemt van dergelijke rapporten en daar vooral de juiste gevolgen uit trekt voor zijn beleid.

Je ziet dan dat dat islamonderwijs in Vlaanderen geïnfiltrerd of gedomineerd wordt door buitenlandse machten, door Diyanet, dat verbonden is aan AKP van Erdogan en aan de Turkse overheid. De staatsveiligheid hier in eigen land zegt dat Diyanet een organisatie is die verbonden is aan spionage, die de lange arm van Erdogan hier in Vlaanderen de macht laat uitoefenen. Er worden boeken uitgegeven door diezelfde organisatie. We pleiten hier in Vlaanderen voor een scheiding tussen kerk en staat, maar er is blijkbaar geen scheiding tussen moskee en buitenlandse staat. Dat moet toch heel wat alarmen doen afgaan.

Minister, gaat u iets aan de inspecteurs-adviseurs overmaken? Wilt u hen oproepen tot een scherpere, betere controle van die gemelde problemen? En aangezien de Moslimexecutieve een federale bevoegdheid is, ressorterend onder de minister van Justitie, neemt u ook met hem contact op om te zien hoe u met dat Centrum voor Islamonderwijs aan tafel kunt gaan zitten om voor een betere en strengere controle te pleiten van al die Diyanetperikelen in het islamonderwijs?

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Er is toch wel een tegenstelling. Langs de ene kant doen we er alles aan om ervoor te zorgen dat moskeeën die vanuit het buitenland worden gestructureerd en gesteund, niet meer erkend worden. En langs de andere kant hebben we binnen het onderwijs inderdaad diezelfde buitenlandse staten die ons onderwijs binnendringen en eigenlijk misbruik maken van het levensbeschouwelijk onderwijs om daar zowel hun religieuze als hun politieke macht te vergroten.

Het is altijd al mijn overtuiging geweest dat het verkeerd is om leerlingen in het levensbeschouwelijk onderwijs in te richten. Het gaat veeleer om een dialoog die je moet starten op school. Maar dit is toch wel echt een fundamenteel probleem. Als je ziet op welke manier Diyanet gestructureerd is, als je ziet op welke manier Erdogan, die we ondertussen toch kunnen aanzien als een autoritaire leider, Diyanet gebruikt om zijn politieke macht, trouwens niet alleen in Vlaanderen of in België, maar over een groot deel van Europa en daarbuiten, uit te breiden, is dat toch echt een fundamenteel probleem.

De realiteit is dat de manier waarop wij naar ons levensbeschouwelijk onderwijs kijken en de manier waarop het gecontroleerd wordt, achterhaald is. We moeten daar op een andere manier mee omgaan. Als we daar niet op een andere manier mee omgaan, kunnen we langs de ene kant wel constant zeggen hoe belangrijk het is dat mensen Nederlands leren en dat ze integreren, maar als je langs de andere kant de deuren openzet voor een invloed die zeker bij bepaalde gemeenschappen van een dermate grote aard is binnen die lessen, waardoor alles ondergraven wordt wat we langs de andere kant met deze Vlaamse Regering en ook in het algemeen als maatschappij proberen te doen, dan loopt het fout.

We hebben dan nog het geluk dat we hier spreken over een systeem waarbij het alleen maar gaat over de levensbeschouwelijke vakken. Want binnen ons systeem van onderwijs in Vlaanderen kan er eigenlijk perfect morgen een school opgericht worden. Dat is de volgende generatie. Dat is de manier waarop onze maatschappij vorm krijgt en de manier waarop ze in de toekomst zal evolueren. Dat komt niet

overeen met mijn waarden en normen. Dat komt ook niet overeen, minister, met uw waarden en normen.

We moeten echt eens een open debat hebben over de manier waarop wij gaan omgaan met levensbeschouwelijk onderwijs. Want het is inderdaad zo dat je die uitwassen ziet bij de islam, maar je ziet die uitwassen ook elders. Ik vind inderdaad dat een debat in dit parlement zich opdringt. Laat ons dan ook gebruikmaken van dit moment om dat te doen.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Het kan natuurlijk absoluut niet zijn dat er in vakken levensbeschouwing zomaar bijvoorbeeld vrouwonvriendelijke of homofobe dingen zouden worden gezegd of dat niet-gelovigen worden afgeschilderd als minder goede mensen. Wij met Vooruit hebben er zeker een groot probleem mee dat schoolboeken of leerplannen, waar zulke dingen in staan, zomaar klakkeloos uit het buitenland worden overgenomen, of het nu gaat over Diyanet of om het even wie. We hebben nood aan leerplannen en schoolboeken voor levensbeschouwing die aangepast zijn aan onze context.

Minister, u hebt het al gezegd: sinds 2013 bestaat er al wetgeving die bepaalt dat leerplannen van levensbeschouwelijke vakken ook in overeenstemming moeten zijn met de rechten van de mens en het kind en dat ze de eindtermen moeten respecteren. Het wordt gecontroleerd door levensbeschouwelijke inspecteurs die een beetje rechter en partij tegelijkertijd zijn, want ze zijn verbonden aan de erkende instanties die leerplannen ontwikkelen en suggesties doen over welke handboeken te gebruiken. Het is verre van ideaal.

Wat er volgens Vooruit zou moeten gebeuren, is dat er telkens een check van de leerplannen gebeurt door de gewone inspectie en dat ze het recht krijgen om de boeken die worden gebruikt, te kunnen inspecteren en na te gaan of ze in overeenstemming zijn met de eindtermen. Minister, mijn eerste vraag was of u bereid bent om die piste te onderzoeken. U hebt het eigenlijk al bevestigd, en dat kunnen wij enkel toejuichen. Het is een goede zaak, en we zullen het zeker verder opvolgen. Directeurs kunnen vandaag inderdaad levensbeschouwelijke vakken bijwonen maar, zoals u ook hebt gezegd, kunnen ze het vak niet inhoudelijk evalueren. We denken dat dat ook nodig is, en we zien hiervoor een rol weggelegd voor de reguliere onderwijsinspectie. Het zal inderdaad een uitdaging zijn om na te gaan in hoeverre dat kan binnen de grondwettelijke vrijheid van godsdienst.

U zei het ook al, maar wij hebben ook onze research gedaan. Sinds 2018 moet de levensbeschouwelijke inspectie jaarlijks rapporteren. Ik heb een mail naar de commissiesecretaris gestuurd toen ik de Panoreportage zag. Hij zei me dat die rapporten inderdaad beschikbaar zijn en te vinden zijn op de drive van onze commissie. Ik zal heel eerlijk zijn dat ik dat niet wist. Collega's, ik stel voor – en ik reken daarbij op jullie brede steun – dat we er een gewoonte van maken om de levensbeschouwelijke inspectie jaarlijks uit te nodigen op het moment dat het rapport wordt ingediend om een toelichting te geven zodat we vragen kunnen stellen, want dat lijkt me toch wel nodig.

Tot slot sluit ik me aan bij de vraag van de heer De Gucht. Wij zijn ook grote voorstander van het voeren van een debat over de plaats van levensbeschouwing in het leerplichtonderwijs. Wat mij betreft, moeten we eens goed nadenken hoe we het debat opstarten. Op onze steun kunt u alvast rekenen.

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Kathleen Krekels (N-VA): De N-VA-fractie sluit zich aan bij wat er net door de collega's is gezegd. Het zijn ook onze bezorgdheden. Het feit dat er handboeken

en leerplannen zijn die niet aansluiten op de waarden en normen van onze samenleving, is echt een groot probleem.

Minister, niet alleen nu maar ook in de vorige legislatuur zijn er verschillende vragen over gesteld. Men zegt steeds dat er actualisatieplannen zijn en dat er initiatieven tot aanpassingen zijn, maar – en u geeft dat ook aan – men komt steeds terecht bij de Moslimexecutieve. Het is een vicieuze cirkel, en dat is ook het probleem. De Moslimexecutieve is uw enig aanspreekpunt, en die vertegenwoordigt niet de moslims die in onze maatschappij op een meer Europese manier hun godsdienst beleven. Er zijn heel veel moslims die ons aanspreken en zeggen dat ze geen gehoor vinden bij die Moslimexecutieve. Die vertegenwoordigt hen niet en wordt niet op een democratische manier verkozen. Ze worden aangeduid. Het is een heel groot probleem.

Ik sluit me aan bij de bedenking van mevrouw Goeman over de inspecteurs. Ze zijn inderdaad een beetje rechter en partij tegelijkertijd. Ik verneem ook dat slechts een van die inspecteurs effectief het Nederlands wat machtig is, de anderen niet. Dat is ook een probleem. Het ergste is nog dat ik ook hoor dat leerlingen die die handboeken krijgen, vaak geen binding voelen met de manier waarop zij hun godsdienst beleven. Dat is een probleem. Op het moment dat die 12-tot-14-jarigen in het secundair onderwijs zoekende zijn naar wie ze zijn in de maatschappij, wat hun godsdienst is, hoe die godsdienst ingebed is in de maatschappij waarin ze leven en zich bewegen, sluiten de handboeken er niet bij aan. Ze geven geen antwoord op die zoektocht.

Die islamleerkrachten geven aan dat dit voor hen heel moeilijk is en dat ze dat eigenlijk moeten vertalen, maar dat mag dan weer niet van de inspectie. Ik denk dat die worsteling niet in orde is. We moeten daarmee aan de slag gaan.

Ik sluit me bij het voorstel die inspecteurs eens naar deze commissie te brengen. Ik sluit me ook aan bij de bezorgdheid om de directies. Zij mogen die lessen volgen. Misschien moeten we in een omzendbrief of op een andere manier duidelijk maken dat ze die lessen mogen bijwonen en dat ze commentaar mogen geven over de manier waarop die lessen worden gegeven.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Voorzitter, het is een van de opdrachten van ons onderwijs onze jongeren op een zeer diverse samenleving voor te bereiden. Sommigen zullen het niet graag horen, maar de feiten zijn wat ze zijn.

Mijnheer De Gucht, mevrouw Goeman, het klopt dat bepaalde vormen van godsdienstonderwijs daar helemaal niet bij aansluiten. Ik steun jullie vraag om dat debat in deze commissie te voeren. Ik besef dat het Vlaams Parlement de Grondwet niet kan veranderen, maar als we geen debat over de plaats van die levensbeschouwelijke vakken in het onderwijs starten, is de vraag waar dat wel zal gebeuren. Ik denk dat het nergens zal gebeuren, maar het is wel belangrijk.

Mijn partij en ikzelf zijn al langer voorstanders van een vak waarin we een aantal godsdiensten, ethiek en filosofie samenbrengen. Dit bereidt mensen net voor op het samenleven met anderen met andere gedachten, godsdiensten en overtuigingen. Dat is de weg die wel moeten volgen. We zullen het niet zelf bepalen, maar we moeten het debat hier wel starten.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Voorzitter, als we kijken naar het actieplan dat tijdens de vorige legislatuur is opgesteld, blijkt dat een aantal zaken goed zijn afgewerkt. Toen zijn de opleiding tot islamleerkracht aan een vijftal hogescholen en de bekwaamheidsbewijzen gerealiseerd.

Dan is er het punt met betrekking tot de leerplannen en de boeken. We zijn op zoek gegaan en het kaderdecreet biedt een houvast dat misschien niet iedereen heeft opgepikt. Ik stel vast dat we dat moeten doen. Ik zou dan de volledige rapportage aanpakken en alle inspecteurs van alle levensbeschouwelijke vakken uitnodigen. Wat mij betreft, kan dat alleen maar inspirerend zijn.

Mevrouw Goeman, we moeten opletten. U pleit voor een overzichtstoezicht, maar dat bestaat ook niet voor de handboeken voor andere vakken. We moeten opletten, want de levensbeschouwing zit natuurlijk in het grondwettelijk recht verankerd. Ik denk evenwel dat we dit met het kaderdecreet kunnen aanpakken.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Mijnheer De Gucht, het klopt dat iedereen een school kan oprichten, maar voor de erkenning en de subsidiëring gelden natuurlijk voorwaarden, waaronder uitdrukkelijk de eerbiediging van de internationaalrechtelijke en grondwettelijke beginselen inzake de rechten van de mens en de rechten van het kind in het bijzonder. Het is trouwens op die grond dat ik zelf al aanvragen heb geweigerd, met een procedure voor de Raad van State tot gevolg.

De essentie is uiteindelijk dat de lesinhoud in verband met welke levensbeschouwing dan ook in overeenstemming moet zijn met de rechten en de vrijheid van mensen en kinderen en met de rechten en de vrijheden die in de Grondwet zijn vervat. Daarover wordt aan het Vlaams Parlement gerapporteerd. Het is geen toeval dat die vreemde systematiek wordt gehanteerd. Gezien de gevoeligheid en de grondwettelijke vrijheid van godsdienst is een veiligheid ingebouwd. Ik roep deze commissie dan ook op dat rapport ter hand te nemen, er conclusies uit te trekken en eenieder, vooral de auteurs, uit te nodigen om daar zijn licht over te laten schijnen. De commissie kan dat debat zeker voeren. Ik kan blaffen, maar het Vlaams Parlement kan bijten.

Ik zal ervoor zorgen dat ik tegen dat moment een juridisch advies klaar heb waarin staat in welke mate het mogelijk is een tweede opinie van de Vlaamse onderwijsinspectie te krijgen. De Vlaamse onderwijsinspectie kan zich natuurlijk niet uitspreken over de lesinhouden, maar wel over de overeenstemming met de rechten en de vrijheden waarvan sprake is. En ik denk dat dat misschien wel een mogelijkheid moet kunnen zijn. Maar ik herhaal dat we dat dan wel juridisch moeten kunnen onderbouwen.

Ik zal ook verder wijzen op de mogelijkheden die de directies hebben, wat zij kunnen doen op de klasvloer. Ik denk dat ze daar ook alle baat bij hebben. Ik verwijs ook naar het SOLO-overleg dat wij hebben, namelijk de inspecteur-generaal, de vertegenwoordigers en de inspecteurs van de levensbeschouwelijke vakken en de vertegenwoordigers van het departement. Maar dat is ook maar beperkt in zijn mogelijkheden. Ik denk dat u in dezen wel wat meer armslag hebt dan ikzelf.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, dank u wel. Ik merk enige consensus over het tegengaan van buitenlandse beïnvloeding in ons onderwijs, en dat lijkt mij uiteraard maar evident. Maar tegelijkertijd zien we dat er in Vlaanderen heel wat Koranscholen zijn, en daarvan zegt men dat men er geen vat op heeft. Tegelijkertijd zien we dat in het islamonderwijs Diyanethandboeken worden gebruikt, en daarvan zegt men eigenlijk dat men er geen vat op heeft. Ik vind dat toch onaanvaardbaar. Want wat is daarvan het resultaat? Dat de 77.000 leerlingen die hier in Vlaanderen islamitisch onderwijs volgen, allemaal potentieel onder invloed komen van een man als Erdogan, de man die aan het hoofd staat van die hele Diyanetstructuur. Ik denk dat we het er ook allemaal over eens kunnen zijn dat dat voor ons, voor het Vlaams onderwijs, totaal onaanvaardbaar is.

En als je kijkt naar het charter van de inspecteurs-adviseurs voor levensbeschouwelijke vakken van januari dit jaar, dan zie je dat dat voor de islamitische godsdienst werd ondertekend door Mehmet Üstün. Dat is dan die fameuze voorzitter van de Moslimexecutieve, die nu zelf in opspraak komt en die ook voorzitter is van een moskee in Heusden-Zolder die aan extremisme wordt gelinkt. Ja, dat is dan die man die tezelfdertijd dat charter heeft ondertekend. Dan vraag je je toch af wat het engagement is van die inspecteurs-adviseurs van de islamitische godsdienst.

Minister, ik wil u vragen om wat dat betreft zeker contact op te nemen met de federale minister van Justitie, om aan de slag te gaan met die hele Moslimexecutieve, maar ook met het daaronder ressorterend Centrum Islamonderwijs. Ik wil u vragen om ervoor te zorgen dat de alarmsignalen die we nu via Pano te horen en te zien hebben gekregen, via de inspecteurs op tafel worden gelegd en niet via een reportage op tv. Ik denk dat 'wie controleert de controleurs' de kwestie is bij de Moslimexecutieve. En verder denk ik dat we in Vlaanderen vooral nood hebben aan een betere controle, betere inspectie, meer inspectie, zodat we deze problemen tijdig kunnen signaleren en vooral kunnen oplossen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.